

ЗАКОН

О ВОЈНОЈ, РАДНОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ ОБАВЕЗИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се: војна обавеза; регрутна обавеза; обавеза служења војног рока; резервни састав; путовање и боравак војних обvezника у иностранству; право на накнаде за вршење војне обавезе; евиденција војних обvezника; радна обавеза у државним органима и правним лицима од значаја за одбрану; радна обавеза у јединицама радне обавезе; материјална обавеза грађана, привредних друштава, других правних лица и предузетника у ванредном и ратном стању, као и друга питања од значаја за војну, радну и материјалну обавезу.

II. ВОЈНА ОБАВЕЗА

Члан 2.

Војна обавеза је право и дужност грађана да се припремају и оспособљавају за учешће у одбрани и заштити суверености, независности, територијалне целовитости и безбедности Републике Србије (у даљем тексту: одбрана).

Војну обавезу у миру, ванредном или ратном стању имају сви грађани који се припремају и оспособљавају за извршавање војних дужности и других задатака одбране, у складу са законом.

У извршавању војне обавезе, у условима ванредног и ратног стања, права и слободе грађана могу се ограничавати за потребе одбране и безбедности земље, само у складу са Уставом Републике Србије и прописима који се односе за ратно или ванредно стање.

Члан 3.

Војна обавеза је општа и подлежу јој држављани Републике Србије, а састоји се од: регрутне обавезе, обавезе служења војног рока, обавеза вршења цивилне службе и обавеза у резервном саставу које се врше под условима прописаним овим и посебним законом.

Војну обавезу у миру грађани извршавају у командама, јединицама и установама Војске Србије, осим лица која замене служење војног рока цивилном службом, а у ратном и ванредном стању у Војсци Србије, полицији и осталим снагама одбране и цивилној заштити, у складу са Планом одбране и одлукама надлежних органа.

Прописе о начину и поступку извршавања војне обавезе доноси Влада, на предлог министра одбране.

Члан 4.

Војни обvezник је лице које подлеже војној обавези у складу са овим законом, и то:

- 1) регрут;
- 2) војник на служењу војног рока са оружјем или без оружја;

- 3) лице у цивилној служби;
- 4) лице у резервном саставу.

Лице постаје регрут у календарској години у којој навршава 18 година и то: до ступања на служење војног рока у Војску Србије; до ступања у цивилну службу у организацији или установи у којој се врши цивилна служба; до превођења у резервни састав ако је обавезу служења војног рока односно цивилне службе регулисао на други начин, односно до престанка војне обавезе по одредбама члана 9. овог закона.

Регрут постаје војник на служењу војног рока са оружјем или без оружја даном ступања у Војску Србије када и постаје војно лице, а престаје да буде војно лице даном отпуста или прекида служења војног рока.

Регрут постаје лице у цивилној служби даном ступања у организацију или установу где се врши цивилна служба, а престаје бити лице у цивилној служби даном отпуста или прекида цивилне службе.

Лице у резервном саставу је војни обvezник који је регулисао војни рок или лице које је извршило цивилну службу од дана отпуста, односно прекида служења војног рока или цивилне службе и које је распоређено или нераспоређено у Војску Србије, цивилну заштиту или друге снаге одбране до дана престанка војне обавезе по одредбама члана 9. овог закона.

Лице у резервном саставу постаје војно лице даном јављања на дужност у Војску Србије, а губи статус војног лица даном отпуста из Војске Србије.

Војни обvezник који врши цивилну службу нема статус војног лица.

Члан 5.

Остваривање војне обавезе обезбеђује и спроводи Министарство одбране преко територијалних органа.

Територијалним органима Министарства одбране (у даљем тексту: територијални орган), у смислу овог закона, сматрају се центри Министарства одбране за локалну самоуправу и регионални центри Министарства одбране.

Центри Министарства одбране за локалну самоуправу се образују за територију одређеног броја општина, односно градова, а регионални центри Министарства одбране за територију одређеног броја центара за локалну самоуправу.

Територијални органи обезбеђују извршавање војне обавезе на територији за коју су образовани, усклађују њено извршење са извршавањем радне и материјалне обавезе као и других права и дужности грађана, односно задатака одбране на тој територији, воде прописане евиденције војних обvezника на основу података које у складу са законом прибављају од надлежних државних органа, органа јединица локалне самоуправе, привредних друштава и других правних лица из делокруга њихове надлежности везаних за вођење евиденција.

Послови који се односе на војну обавезу извршавају се у складу са плановима регрутовања и попуне Војске Србије, бројним распоредом, односно разрезом регрута у Војсци Србије, критеријумима за потребе попуне Војске Србије и других потреба одбране и утврђеним приоритетима за ту попуну, као и са плановима попуне команди, јединица и установа Војске Србије и јединица цивилне заштите и осталих државних органа у које се могу распоређивати војни обvezници у условима ванредног и ратног стања.

Члан 6.

Министарство одбране усклађује спровођење војне обавезе са остваривањем других права и дужности у области одбране и води јединствену евиденцију војних обвезника.

Органи аутономних покрајина и органи јединице локалне самоуправе имају обавезу да на територији своје надлежности, за потребе извршавања војне обавезе обезбеде просторне и техничке услове за рад територијалних органа у складу са овим законом и средствима обезбеђеним у буџету за те намене.

Члан 7.

У извршавању планова попуне Војске Србије, јединица цивилне заштите и других снага одбране Министарство одбране сарађује са државним органима, органима аутономних покрајина и органима јединице локалне самоуправе при доношењу планова регрутовања и попуне Војске Србије, попуне јединица цивилне заштите и других снага одбране и обезбеђује остваривање тих планова.

Члан 8.

Жене не подлежу регрутној обавези и обавези служења војног рока, а војну обавезу могу извршавати служењем у резервном саставу за време ванредног и ратног стања.

Жене војни обвезници се уводе у евиденцију резервног састава према њиховој стручној и радној оспособљености и војним и цивилним специјалностима које имају или стекну током трајања војне обавезе.

Жене војни обвезници у миру, могу се позивати на војне вежбе и вежбе цивилне заштите (у даљем тексту: вежбе) ради стицања неопходних војних и цивилних знања и обучавања за дужности у ванредном и ратном стању које организује Министарство одбране, Војска Србије или цивилна заштита.

Жене професионална војна лица по престанку професионалне службе извршавају обавезе лица у резервном саставу према својим војноевиденционим специјалностима.

Члан 9.

Војном обвезнику престаје војна обавеза:

- 1) када наврши 60 година живота (мушкарац) и 50 година живота (жена);
- 2) ако му престане држављанство Републике Србије, у складу са законом;
- 3) ако буде оглашен неспособним за војну службу;
- 4) његовом смрћу.

Позивање војних обвезника ради вршења војне обавезе

Члан 10.

Војног обвезника ради вршења војне обавезе позива територијални орган.

Војни обвезник се позива ради вршења војне обавезе општим и појединачним позивом.

Општи позив производи исто правно дејство као и појединачни.

Регрут, односно лице у резервном саставу, кога територијални орган позове у вези са вршењем војне обавезе дужан је да се јави на место и у време који су наведени у општем или појединачном позиву и да са собом понесе ствари и исправе које су одређене у позиву.

Појединачни позив, осим позива за мобилизацију или за вежбу мобилизацијске готовости, доставља се војном обvezнику најкасније 30 дана пре дана одређеног за почетак обавезе ради које је позван.

Члан 11.

Ако је регрут односно лице у резервном саставу које је позвано спречено да дође на место и у време који су назначени у позиву, због болести или другог оправданог разлога, дужно је да одмах по пријему позива или сазнања из општег позива извести о томе територијални орган који га је позвао, а ако разлог спречености настане касније одмах по сазнању тог разлога.

Ако се регрут односно лице у резервном саставу не одазове позиву, а изостанак не оправда, биће принудно приведен.

Закључак о привођењу доноси територијални орган у складу са законом, а налог по закључку о привођењу извршавају полицијски службеници Министарства унутрашњих послова, у складу са законом.

Члан 12.

Војни обвезник који је поднео захтев за отпуст из држављанства Републике Србије и о томе обавестио територијални орган не позива се ради вршења војне обавезе док се не донесе решење по том захтеву, у складу са законом.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, на служење војног рока позива се регрут који је поднео захтев за отпуст из држављанства Републике Србије, који у тој календарској години навршава 27 година односно уколико је захтев поднео у току ванредног или ратног стања.

Војни обвезник коме је одобрен боравак у иностранству не позива се ради вршења војне обавезе до истека одобреног боравка.

Војни обвезник који је поред држављанства Републике Србије стекао и држављанство друге државе, а борави у иностранству и о томе је обавестио дипломатско-конзулатарно представништво не позива се ради вршења војне обавезе до краја септембра календарске године у којој навршава 26 година.

Регрутна обавеза

Члан 13.

Регрутна обавеза је дужност војног обвезника да извршава прописане обавезе и налоге Министарства одбране у вези са увођењем у војну евиденцију, лекарским и другим прегледима и психолошким испитивањима, регрутовањем, упутом на служење војног рока у Војску Србије и друге прописане обавезе за регруте.

Регрутна обавеза настаје у календарској години у којој држављанин Републике Србије навршава 18 година живота и траје до ступања на служење војног рока односно до превођења у резервни састав ако је обавеза служења војног рока регулисана на други начин односно до престанка војне обавезе по одредбама члана 9. овог закона.

Упутство о регрутовању и попуни Војске Србије у миру и рату доноси министар одбране.

Члан 14.

Регрутна обавеза се извршава:

- 1) увођењем у војну евиденцију;
- 2) лекарским и другим прегледима и психолошким испитивањима;
- 3) регрутовањем;
- 4) упутом на служење војног рока у Војску Србије или у цивилну службу;
- 5) и другим обавезама прописаним овим законом.

Члан 15.

У војну евиденцију уводи се регрут почетком календарске године у којој навршава 18 година и регрути старијих годишта који из одређених разлога нису уведени у евиденцију.

Регрут који борави у иностранству, уводи се у евиденцију надлежног дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије, које о томе обавештава територијални орган.

Члан 16.

Лекарске и друге прегледе и психолошка испитивања из члана 14. овог закона, на захтев Министарства одбране, врше овлашћене војне и цивилне здравствене установе које заједнички утврде министар одбране и министар здравља (у даљем тексту: овлашћене здравствене установе).

Узајамна права и обавезе Министарства одбране и здравствених установа, осим војних, у којима се врше прегледи и испитивања, уређују се уговором.

Висину накнаде за вршење услуга овлашћених здравствених установа одредиће Влада, на основу предлога министра одбране уз претходно прибављено мишљење министра здравља.

Уговор из става 2. овог члана потписује министар одбране или лице које он овласти и министар здравља односно лице које он овласти.

Члан 17.

Лекарски и други прегледи и психолошка испитивања ради утврђивања оцене способности за војну службу и регрутовање врше се најкасније шест месеци пре упућивања на служење војног рока, а најраније у календарској години у којој регрут навршава 19 година.

Регрути који се упућују у посебне јединице Војске Србије и кандидати за резервне официре подлежу безбедносној провери.

Прописе по којима се врши безбедносна провера регрута доноси министар одбране.

Члан 18.

Регрутовање врше регрутне комисије које образује Министарство одбране.

Регрутну комисију сачињавају најмање три члана, од којих један члан мора бити лекар.

Број регрутних комисија је променљив, зависно од броја регрута који се регрутују.

Члан 19.

Регрутна комисија оцењује способност регрута за вршење војне службе, одређује род односно службу на основу стечених квалификација, знања, вештина и налаза претходно извршених лекарских и других прегледа, као и лекарског прегледа приликом регрутовања.

Оцена регрутне комисије може бити:

- 1) способан за војну службу;
- 2) привремено неспособан за војну службу;
- 3) неспособан за војну службу.

Оцена способности за војну службу може се дати само на основу извршених лекарских и других прегледа и психолошких испитивања у овлашћеној здравственој установи.

Род односно службу одређену на регрутовању, регрутна комисија може изменити због потреба попуне Војске Србије, промене здравствене способности регрута, накнадно стечених квалификација или промене занимања и стицања знања значајних за Војску Србије.

Члан 20.

Војни обvezник који је оцењен привремено неспособним за војну службу подлеже поновним лекарским и другим прегледима и психолошким испитивањима по истеку привремене неспособности.

Време трајања привремене неспособности не може се одредити дуже од краја календарске године у којој регрут навршава 27 година.

Приликом сваког регрутовања, привремена неспособност се може одредити у трајању од једне до три године.

Регрут може бити оцењен привремено неспособним за војну службу само два пута.

Приликом трећег регрутовања, регрутна комисија доноси коначну оцену о његовој способности за војну службу.

Члан 21.

Војни обvezник који је оцењен неспособним за војну службу подлеже поновном прегледу, на предлог територијалног органа, који је сачињен по основу накнадно утврђених података од значаја за способност за војну службу или прибављене медицинске документације да оцена неспособности не одговара утврђеном чињеничном стању.

Одлуку о поновном прегледу за лице из става 1. овог члана доноси министар одбране или лице које он овласти.

Члан 22.

Ради обезбеђења потребног нивоа попуне Војске Србије регрутовање се може вршити и у ванредном и ратном стању, у складу са прописима који се доносе за ванредно и ратно стање.

Ради извршења регрутовања у рату, План регрутовања за прву годину рата припрема се и израђује у миру.

Упут за попуну Војске Србије у рату врши се по територијалном принципу, а изузетно екстериторијално.

Члан 23.

Прописе о мерилима за оцењивање здравствене способности војних обvezника за војну службу и о лекарским и другим прегледима и психолошким испитивањима војних обvezника ради утврђивања способности за војну службу доноси Влада на предлог министра одбране.

Прописе о начину рада регрутних комисија и о условима за одређивање родова и служби у којима ће регрут служити војни рок доноси министар одбране.

Обавеза служења војног рока

Члан 24.

Обавеза служења војног рока извршава се служењем војног рока у Војсци Србије са оружјем или без оружја.

Служење војног рока са оружјем или без оружја траје шест месеци.

Члан 25.

На служење војног рока упућује се регрут који је оцењен способним за војну службу у складу са чланом 19. овог закона у календарској години када навршава 19 година.

Упућивање регрута на служење војног рока наређује министар одбране или лице које он овласти, сагласно Плану попуне Војске Србије.

Члан 26.

Регрут који је уписан на факултет односно другу високу школу или струковне студије упућује се на служење војног рока када заврши факултет односно другу високу школу или струковне студије, али најкасније до краја септембра календарске године у којој навршава 27 година.

Регрут из става 1. овог члана дужан је да до краја новембра текуће године територијалном органу достави доказ да је уписан на факултет односно другу високу школу или струковне студије за сваку школску годину.

Члан 27.

Регрут који захтева да буде упућен на служење односно дослужење војног рока биће упућен у року од шест месеци од дана подношења захтева, а најраније у календарској години у којој навршава 19 година.

Регрут који се са одобреног привременог боравка у иностранству врати у земљу и затражи да буде упућен на служење војног рока, упућује се у првом упутном року.

Члан 28.

Министар одбране прописује услове по којима војни рок служи: регрут научни радник истраживач, који ради на научноистраживачким и развојним пројектима од посебног значаја за Републику Србију, врхунски спортиста и члан репрезентације Републике Србије, који на спортским такмичењима постиже врхунске спортске резултате и уметник за врхунски допринос националној култури Републике Србије.

Статус регрута из става 1. овог члана потврђује надлежно министарство.

Члан 29.

Регрут може бити упућен на служење војног рока до краја календарске године у којој навршава 27 година.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, регрут за кога се утврди да није извршио обавезе прописане овим законом, па због тога није био упућен на служење војног рока до краја календарске године у којој навршава 27 година, упућује се на служење војног рока најкасније до краја календарске године у којој навршава 30 година, о чему решење доноси територијални орган.

Члан 30.

Регрут који има високу школску спрему може бити изабран за слушаоца курса за резервне официре ако испуњава услове прописане за регрутете који се упућују у посебне јединице Војске Србије.

Избор регрута врше територијални органи према годишњем плану школовања.

Начин и услове за избор, поступак избора регрута који ће се усавршавати за резервне официре прописује министар одбране у складу са потребама службе и прописима о војном школству.

Члан 31.

Приликом избора слушалаца курса за резервне официре, првенство имају регрути војни стипендисти, регрути који су са бољим успехом завршили одговарајућу школу и регрути млађег годишта.

Регрут који буде изабран за слушаоца курса за резервне официре одредиће се род односно служба у складу са списком струка и занимања који су значајни за одређивање рода односно службе и војноевиденционе специјалности регрута.

Члан 32.

На служење војног рока не упућује се регрут:

- 1) који је правноснажно осуђен на казну малолетничког затвора или безусловно на казну затвора због кривичног дела (док казну не издржи или не буде пуштен на условни отпуст);
- 2) према коме је примењена васпитна мера или мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи (док траје мера која је примењена);
- 3) против кога је покренут кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, осим за кривично дело избегавање војне обавезе.

Регрут из става 1. тач. 1) и 2) овог члана може се упутити на служење војног рока по претходно прибављеном мишљењу установе у којој је лечен или у којој је издржавао казну затвора о његовом понашању током издржавања казне или лечења најкасније до краја календарске године у којој навршава 30 година.

Члан 33.

Приговор савести подноси се територијалном органу код којег се регрут води у евидентацији војних обвезника, најкасније у року од осам дана од дана пријема позива за упућивање на служење војног рока.

Право на служење војног рока без оружја не може остварити регрут:

- 1) који поседује дозволу за ношење или држање оружја;
- 2) који је у последње три године поднео захтев за ношење или држање оружја;

- 3) који је правноснажно осуђиван за кривично дело за које се гони по службеној дужности или за кривично дело са елементима насиља које се гони по приватној тужби;
- 4) који је у последње три године правноснажно кажњаван за изазивање или учествовање у нередима и тучама и против кога је покренут кривични поступак за кривично дело које се гони по службеној дужности, осим за кривично дело избегавања војне обавезе.

Члан 34.

Команде, јединице и установе Војске Србије у којима се служење војног рока врши без оружја одређује министар одбране, на предлог начелника Генералштаба Војске Србије.

Члан 35.

Војни обvezници који војни рок служе без оружја распоређују се на дужности и задатке на којима није потребно ношење и употреба оружја.

У осталим правима и дужностима изједначени су са војним обvezницима који војни рок служе са оружјем.

Члан 36.

Војник који одслужи војни рок отпушта се из Војске Србије и постаје лице у резервном саставу, а под условима прописаним законом може постати и резервни подофицир односно резервни официр.

Војни обvezник који је ослобођен служења војног рока под условима прописаним законом, преводи се у резервни састав Војске Србије према својој школској спреми и радном искуству.

Члан 37.

Редовно одсуство војника на служењу војног рока са оружјем или без оружја траје 10 дана.

За нарочито залагање, рад и врхунске резултате војника на служењу војног рока са оружјем или без оружја, надлежни старешина може наградити одсуством у трајању до 10 дана.

Војнику за свако добровољно давање крви припада право на два дана одсуства, изузимајући дан давања крви.

Акт о редовном, наградном и одсуству по основу добровољног давања крви, доноси надлежни старешина а време одобреног одсуства, из ст. 1, 2. и 3. овог члана, урачунава се у време проведено на одслужењу војног рока.

Члан 38.

Војницима на служењу војног рока може се изрећи дисциплинска мера забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту у трајању до 15 дана за поступање које је противно обавези вршења војне дужности установљеној законом, Правилом службе и другим прописима, наређењима и другим актима надлежних старешина која се тичу службе.

Повреде војне дисциплине за које се изриче мера забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту, као и поступак за изрицање дисциплинске мере, својим актом ближе уређује председник Републике, на предлог министра одбране.

Одлагање, прекид и ослобађање од обавезе служења војног рока

Члан 39.

Служење војног рока се одлаже регруту:

- 1) који у складу са законом којим се уређује заштита чланова породице лица на обавезној војној служби стекне својство храниоца породице (док те околности трају);
- 2) члану домаћинства, ако се други члан тог домаћинства већ налази на служењу војног рока (док тај члан не одслужи војни рок);
- 3) ако би услед смрти или тешке болести у породици (супружник, деца рођена у браку, ванбрачно заједници, усвојена или узета на издржавање, и сродници у правој линији под условом да живе у заједничком домаћинству), или услед елементарне непогоде породица регрутата била доведена у тежак материјални положај његовим упућивањем на служење војног рока (док ти разлоги постоје);
- 4) који је засновао радни однос у својству приправника (до завршетка приправничког стажа);
- 5) који је примљен у радни однос на неодређено време, а због упућивања на служење војног рока не би био у могућности да се јави на рад у време које му је одређено, као и регрут који је у радном односу на одређено време, а има доказ да ће после истека одређеног времена бити примљен у радни однос на неодређено време, а најдуже до годину дана;
- 6) који у породичном домаћинству нема другог члана способног за привређивање, а неопходно је да обави неодложне пољопривредне радове;
- 7) који се из иностранства вратио у земљу ради служења војног рока, а није у могућности да породицу збрине до дана упућивања у Војску Србије.

Регрут из става 1. овог члана подноси захтев територијалном органу код којег се води у евидентији у року од осам дана од дана пријема позива за упућивање на служење војног рока. Регрут који борави у иностранству захтев територијалном органу може доставити и преко дипломатско - конзуларног представништва Републике Србије.

Регрут из става 1. овог члана служење војног рока одлаже се најкасније до краја септембра календарске године у којој навршава 27 година.

Члан 40.

По захтеву надлежног министарства служење војног рока одлаже се регруту:

- 1) научном раднику истраживачу, који ради на научноистраживачким и развојним пројектима од посебног значаја за Републику Србију;
- 2) врхунском спортисти и члану репрезентације Републике Србије, због учешћа на светским и европским такмичењима и олимпијским играма;
- 3) уметнику ради учешћа на манифестацијама од значаја за Републику Србију.

Служење војног рока одлаже се регруту из става 1. овог члана до годину дана, а најкасније до краја септембра календарске године у којој навршава 27 година.

Захтев из става 1. овог члана подноси се Министарству одбране у року од 15 дана од дана пријема позива.

Члан 41.

Служење војног рока прекида се војнику:

- 1) који је оцењен привремено неспособним за војну службу (док траје неспособност);
- 2) који је у току служења војног рока правноснажном пресудом суда осуђен на казну малолетничког затвора или на безусловну казну затвора и позван на издржавање казне затвора (док казну не издржи);
- 3) против кога је пре и у току служења војног рока покренут кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, учињеног пре ступања на служење војног рока или у току служења војног рока (до окончања кривичног поступка), осим за кривична дела избегавања војне обавезе;
- 4) који је примљен на школовање у војну школу или школу унутрашњих послова, у року од три дана од дана када је јединица примила одлуку о његовом пријему на школовање;
- 5) који је примљен на специјализацију или последипломско усавршавање у земљи и иностранству, док школовање траје, а најкасније до краја јуна календарске године у којој навршава 30 година.

Војник који је оцењен неспособним за војну службу отпушта се са служења војног рока у року од три дана од дана правноснажности налаза, оцене и мишљења надлежне војно лекарске комисије.

Члан 42.

Војнику се служење војног рока, на његов захтев, може прекинути због елементарне непогоде, смрти или тешке болести члана породице, ако би његова породица била доведена у тежак положај због његове одсутности док постоје ти разлози, а најкасније до годину дана.

По образложеном захтеву надлежног министарства може се прекинути служење војног рока војнику научном раднику истраживачу (ради учешћа у научноистраживачким и развојним пројектима од посебног значаја за Републику Србију), врхунском спортисти и члану репрезентације Републике Србије (ради учешћа на светским и европским такмичењима и олимпијским играма) и уметнику (ради учешћа на манифестацијама од интереса за Републику Србију), док трају разлози, а најкасније до краја јуна календарске године у којој регрут навршава 27 година.

Захтев из ст. 1. и 2. овог члана подноси се старешини јединице ранга команданта бригаде или истом у којој војник служи војни рок.

Члан 43.

Војник коме је прекинуто служење војног рока по одредбама члана 41. став 1. тач. 1) до 4) и члана 42. овог закона, упутиће се на дослужење војног рока по престанку разлога за прекидање служења војног рока, а најкасније до краја септембра календарске године у којој навршава 27 година.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, војник коме је прекинуто служење војног рока неће се упутити на дослужење војног рока, ако му је до краја служења војног рока остало мање од 30 дана.

Војника из става 2. овог члана Министарство одбране решењем преводи у резервни састав даном када му је прекинуто служење војног рока.

Изузетно од одредбе става 3. овог члана војник из члана 41. став 1. тачка 1) овог закона преводи се у резервни састав након поновног оцењивања здравствене способности, уколико је оцењен способним за војну службу.

Члан 44.

Време које кадет Војне академије проведе на студирању у Војној академији, након првих шест месеци, рачуна се као време (у данима) проведено на служењу војног рока.

Члан 45.

Од обавезе служења војног рока ослобађа се регрут:

- 1) који је оцењен неспособним за војну службу;
- 2) који стекне држављанство Републике Србије пријемом или на основу међународних уговора, ако је у земљи чији је био држављанин регулисао обавезу служења војног рока односно ако је навршио 27 година живота;
- 3) који поред држављанства Републике Србије има држављанство и друге државе, а у тој држави је регулисао обавезу служења војног рока;
- 4) који је стекао својство професионалног војног лица у складу са законом;
- 5) који је завршио Криминалистичко-полицијску академију и стекао својство овлашћеног службеног лица Министарства унутрашњих послова;
- 6) који је завршио одговарајућу школу односно курс у Министарству унутрашњих послова и стекао својство овлашћеног службеног лица у складу са законом и на пословима овлашћеног службеног лица провео најмање две године.

Члан 46.

У служење војног рока не рачуна се:

- 1) време на лечењу и боловању због онеспособљења изазваног у намери да се избегне служење војног рока или да буде распоређен на лакшу дужност (ако је то утврђено правноснажном пресудом надлежног суда);
- 2) време у самовољном одсуствовању и бекству из Војске Србије које је непрекидно трајало најмање 24 часа;
- 3) време за које је војник лишен слободе и задржан од органа унутрашњих послова и време проведено у притвору који је против њега одређен у кривичном поступку (ако је то време правноснажном пресудом урачунато у казну због извршеног кривичног дела);
- 4) време на издржавању дисциплинске мере забране удаљења из посебних просторија у војном објекту односно затвора коју надлежни

војни старешина или војно дисциплински суд, према прописима о војној дисциплини изриче у укупном трајању од преко два дана.

Посебна права по основу служења војног рока са оружјем

Члан 47.

Војнику који војни рок служи са оружјем, у складу са овим законом, обезбеђује се додатак на новчана примања из члана 91. Закона о Војсци Србије.

Висину додатка одређује министар одбране, на предлог начелника Генералштаба Војске Србије.

Резервни састав

Члан 48.

Резервни састав обухвата:

- 1) резервни састав Војске Србије;
- 2) резервни састав цивилне заштите и других снага одбране;
- 3) нераспоређене војне обvezнике.

Обавези служења у резервном саставу подлежу војни обvezници:

- 1) који су одслужили војни рок;
- 2) који су, по одредбама овог закона, регулисали обавезу служења војног рока на други начин (ако су оцењени способним за војну службу);
- 3) жене војни обvezници које се воде у евиденцији.

Војни обvezници у резервном саставу се воде у евиденцији као резервни официри, резервни подофицири и војници у резерви.

Резервни састав цивилне заштите и других снага одбране чине лица која су војну обавезу регулисала извршењем цивилне службе и, по потреби, војни обvezници који нису на ратном распореду у Војсци Србије.

Члан 49.

Обавезе лица у резервном саставу настају од дана отпуштања са служења војног рока или цивилне службе, од дана када је обавеза служења војног рока и цивилне службе регулисана на други начин, односно од дана престанка професионалне војне службе, и трају до краја календарске године у којој војни обvezник (мушкирац) навршава 60 година живота.

Обавезе лица у резервном саставу за жене настају почетком календарске године у којој навршавају 19 година и трају до краја календарске године у којој навршавају 50 година.

Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, на вежбу се не позива жена за време трудноће, војни обvezник чији је брачни друг позван на војну вежбу, самохрани родитељ (ако има дете млађе од 15 година) и жена чији брачни друг није позван на војну вежбу (ако има дете млађе од 10 година).

За време ванредног или ратног стања, председник Републике може продужити трајање обавеза лица у резервном саставу за резервне подофицире и резервне официре и после истека рока из ст. 1. и 2. овог члана.

У случају ванредног или ратног стања председник Републике може наредити да се војници којима је истекао војни рок и цивилна служба по овом

закону, непосредно по одслуђењу војног рока или цивилне службе задрже у Војсци Србије и цивилној служби као лица у резервном саставу.

Члан 50.

Војни обvezници који су одслужили војни рок, а имају распоред у Министарству унутрашњих послова не позивају се на војну вежбу већ своје обавезе извршавају према Закону о полицији.

Члан 51.

Лица у резервном саставу могу бити позивана на војне вежбе и вежбе цивилне заштите.

Лице у резервном саставу може бити позвано на вежбу највише до 90 дана у току једне године.

Војна обавеза у резервном саставу се извршава и учешћем војних обvezника на вежбама, курсевима и другим облицима војне и цивилне обуке и извршавањем других дужности прописаних овим законом и другим законима, а у случају ванредног или ратног стања ступањем у Војску Србије, ангажовањем у цивилној заштити, извршавањем одређених војних дужности и послова у другим снагама одбране.

Изузеутно, председник Републике за време ванредног или ратног стања може наредити да се позову на вежбу лица:

- 1) у резервном саставу која су завршила вежбу у трајању прописаном одредбом става 2. овог члана;
- 2) у резервном саставу која су навршила године живота из члана 49. ст. 1. и 2. овог закона.

Члан 52.

Лицу у резервном саставу се на његов захтев вежба прекида односно одлаже:

- 1) ако је болесно (до наредног позивања по његовом оздрављењу);
- 2) ако је из његовог домаћинства у исто време позиван други члан домаћинства или се већ налази на служењу војног рока (док се он не врати);
- 3) ако у време вежбе полаже испите и ако би одласком на вежбу било спречено да заврши школску годину (док такав разлог постоји);
- 4) ако се у време вежбе налази на припремама ради учешћа на европским и светским спортским такмичењима и олимпијским играма;
- 5) ако учествује у међународним научним, истраживачким и уметничким манифестацијама или треба да обавља послове који су од изузетног значаја за Републику Србију (док манифестације и послови трају);
- 6) ако би услед смрти или тешке болести у домаћинству односно услед елементарне непогоде домаћинство било доведено у тежак материјални или социјални положај његовим одласком на вежбу (док такво стање у домаћинству траје).

Ако у месту у којем борави лице у резервном саставу влада заразна болест, вежба се том лицу одлаже док заразна болест траје.

Лицу у резервном саставу вежба се може, изузетно, одложити због неодложних потреба службе ако то затражи државни орган, привредно друштво, друго правно лице и предузетник код којег је то лице запослено (док таква потреба постоји).

Вежба која траје дуже од три дана може се регистрованом пољопривреднику и другом лицу које самостално обавља привредну делатност, одложити због неодложних радова, ако у његовом домаћинству нема другог члана способног за привређивање.

Члан 53.

Захтев за одлагање вежбе подноси се територијалном органу код којег се лице води у евиденцији у року од осам дана од дана пријема позива за вежбу.

О одлагању и прекиду обучавања, вежбе или ангажовања војних обvezника из активне резерве одлучује надлежни старешина Војске Србије.

Ако се одлагање затражи због разлога наведених у члану 52. став 1. тач. 1), 4), 5) и 6) овог закона захтев се може поднети и кад настане разлог за одлагање вежбе.

Решење о прекиду вежбе лицу у резервном саставу доноси надлежни старешина Војске Србије на положају команданта самосталног батальона и виши, односно надлежно лице органа цивилне заштите или државног органа.

Члан 54.

Активна резерва представља обучени резервни састав Војске Србије који се ангажује за попуну јединица Војске Србије и Министарства одбране, ради извршавања задатака у одређеном временском периоду и чија су права и дужности регулисана законом и закљученим уговором.

Лица из активне резерве имају ратни распоред у командама, јединицама и установама Војске Србије и Министарству одбране са којима су склопили уговор о ангажовању у својству припадника активне резерве.

Припадници активне резерве се ангажују на задацима одржавања оперативне и функционалне способности, обучавања, ангажовања у мисијама и на другим задацима, у складу са закљученим уговором. Планским и интензивним обучавањем и кондицирањем припадника активне резерве обезбеђује се виши степен оспособљености у односу на лица из пасивне резерве, ради попуне команди, јединица и установа Војске Србије којима је одређен виши степен оперативне и функционалне способности.

Припадници активне резерве се позивају у току календарске године на редовно обучавање до 45 дана, на извршење припреме за мисије и задатке до три месеца и у мисије до шест месеци.

Пасивну резерву чине припадници резервног састава, који имају ратни распоред у командама, јединицама и установама Војске Србије, Министарству одбране, државним органима, цивилној заштити и другим снагама одбране.

Припадници пасивне резерве се распоређују начелно по територијалном принципу.

Припадници пасивне резерве се ангажују и за извршавање задатака пружања помоћи становништву и спасавању материјалних добара услед природних катастрофа и других несрећа.

Припадници пасивне резерве позивају се на обучавање у току календарске године до 15 дана.

Члан 55.

Попуна Војске Србије активном резервом се врши на основу јавно расписаног конкурса. Опште услове за службу у активној резерви прописује Влада, на предлог министра одбране.

Посебне услове одређује Министарство одбране на предлог Генералштаба Војске Србије, а прецизирају се приликом расписивања конкурса у зависности од потреба службе и одобреног плана.

Припадник активне резерве може бити војни обvezник који испуњава прописане опште услове из става 1. овог члана, и посебне услове одређене конкурсом, а који се тичу војностручне оспособљености и степена стручне спреме, специјалности, усавршавања, медицинско - психолошке и физичке способности и безбедносних услова за ангажовање на формацијском месту за које се закључује уговор.

Број и структуру лица (по чину, роду, служби, специјалности и јединицама) са којима се може закључити уговор о ангажовању у активној резерви, на предлог начелника Генералштаба Војске Србије, одобрава министар одбране за сваку календарску годину.

Са потребним бројем лица која испуњавају опште и посебне услове закључује се уговор о активној резерви и појединачни уговори о извршавању конкретних задатака од значаја за одбрану или потребе Војске Србије.

Члан 56.

Уговором о активној резерви се уређују услови, време, начин и послови за које се ангажују, права и обавезе за време извршавања стручних послова у Министарству одбране и војних дужности у Војсци Србије.

Војни обvezник примљен у активну резерву закључује типски уговор са јединицом ранга бригаде или вишег о служењу у активној резерви. Уговор се закључује на период до две године и може се продужавати најдуже до године у којој лице пуни 45 (за војнике и подофицире) односно 55 (за официре) година. Уговором се регулишу обостране обавезе, права и дужности.

Битне елементе уговора из става 1. овог члана прописује министар одбране, на основу предлога начелника Генералштаба Војске Србије.

Члан 57.

Појединачне уговоре о ангажовању на извршавању конкретних мисија и задатака од значаја за одбрану и извршавање војних дужности закључују се на основу утврђених потреба Министарства одбране и Војске Србије.

Генералштаб Војске Србије утврђује и води посебну евиденцију специјалности за које се могу ангажовати лица у активној резерви.

Појединачан уговор се закључује у складу са условима утврђеним прописима о Војсци Србије и Уговором о ангажовању у активној резерви.

Члан 58.

Лице у резервном саставу код кога је настала промена здравственог стања, на његов захтев и по налогу територијалног органа, упућује се на лекарске и друге прегледе и психолошка испитивања ради утврђивања способности за војну службу.

Решење о оцени способности за војну службу и о промени рода односно службе лица из става 1. овог члана, регрутна комисија уписује у здравствену књижицу и војну књижицу лица у резервном саставу.

Члан 59.

За лица у резервном саставу, према потребама попуне Војске Србије и потребама цивилне заштите и других снага одбране, одређује се и саопштава ратни распоред у Војсци Србије и распоред у цивилној заштити и другим снагама одбране за време ванредног и ратног стања.

За лица у резервном саставу која су војни рок служила без оружја и у цивилној служби одређује се и саопштава распоред у цивилној заштити и другим снагама одбране.

Подаци о ратном распореду су тајна.

Лице у резервном саставу не може ступити у службу страних оружаних снага или заснивати било какав однос с тим снагама, без претходног одобрења министра одбране.

Члан 60.

Старешина војне јединице на положају команданта батаљона и истом и старешина органа цивилне заштите или државног органа који је образовао јединицу цивилне заштите, захтев за позивање војних обvezника ради обучавања, војних вежби и извршавања мисија и задатака доставља територијалном органу Министарства одбране, најкасније 60 дана пре дана предвиђеног за јављање војних обvezника.

Територијални орган код којег се војни обvezник води у евиденцији врши позивање војних обvezника након добијања сагласности од претпостављеног органа, а позиве војним обveznicima доставља најкасније 30 дана пре предвиђеног дана јављања војног обveznika.

За вежбу мобилизацијске готовости, мобилизацију и у условима ванредног и ратног стања позивање војних обvezника врши се без временског ограничења из ст. 1. и 2. овог члана.

Боравак војних обvezника у иностранству

Члан 61.

Регрут или лице у резервном саставу који намерава да борави у иностранству дуже од шест месеци дужно је да се јави територијалном органу Министарства одбране код којег се води у евиденцији и прибави одобрење Министарства одбране.

Одобрење за боравак у иностранству неће се издати регруту и лицу у резервном саставу ако је:

- 1) позван на извршење војне обавезе;
- 2) проглашено ванредно или ратно стање;
- 3) под истрагом или је покренут прекршајни или кривични поступак за дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије, државних органа и Војске Србије прописаних Кривичним закоником;
- 4) избегао регрутну обавезу својом кривицом.

Одобрење за боравак у иностранству се издаје регруту уколико нема сметњи прописаних у ставу 2. овог члана у трајању до две године, а најкасније до краја јуна календарске године у којој регрут навршава 27 година.

Изузејто од одредбе става 3. овог члана у оправданим ситуацијама одобрење за боравак у иностранству може се издати до краја календарске године у којој регрут навршава 30 година.

Начин, услове и поступак издавања одобрења из става 1. овог члана прописаће министар одбране.

Члан 62.

Права и обавезе војни обvezник у иностранству остварује преко надлежног дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије у иностранству, у складу са посебним прописима и овим законом.

Дипломатско-конзуларна представништва Републике Србије у иностранству имају обавезу да за потребе извршавања војне обавезе лица из става 1. овог члана воде посебну евиденцију војних обvezника прописану овим законом и прописима за његово извршавање.

Регрут који борави у иностранству, одобрење за стални боравак односно за продужење привременог боравка у иностранству издаје дипломатско-конзуларно представништво Републике Србије код којег се води у евиденцији.

Дипломатско-конзуларно представништво Републике Србије пре доношења решења о боравку у иностранству је дужно да од територијалног органа прибави податке о сметњама из члана 61. став 2. овог закона у чијој се евиденцији регрут води.

Одобрење за боравак у иностранству дипломатско-конзуларно представништво Републике Србије издаје најкасније до краја јуна календарске године у којој регрут навршава 30 година живота.

Члан 63.

У складу са безбедносним ризицима и претњама, посебним законом се, због потреба одбране и безбедности земље, делимично могу ограничiti путовање и боравак у иностранству војних обvezника одређених категорија или специјалности које су од посебног значаја за одбрану земље и попуну Војске Србије, цивилну заштиту и друге снаге одбране.

Члан 64.

Регрут односно лице у резервном саставу који је отпутовао у иностранство на боравак дужи од једне године, дужан је да се пријави надлежном дипломатско-конзуларном представништву ради увођења у војну евиденцију коју води дипломатско-конзуларно представништво, у року од 30 дана од дана преласка државне границе.

Лице које борави у иностранству је дужно да се у календарској години у којој навршава 18 година, пријави дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије ради увођења у војну евиденцију.

Подаци из евиденције војних обvezника из става 2. овог члана, обавезно се достављају и надлежном територијалном органу према последњем пребивалишту или боравишту војног обvezника пре одласка у иностранство, а једном годишње се врши усклађивање и ажурирање са подацима у јединственој евиденцији војних обvezника.

Члан 65.

Војном обvezнику неће се дати сагласност за отпуст из држављанства Републике Србије ако није регулисао обавезу служења војног рока на законом прописан начин.

Члан 66.

Двојни држављанин је војни обvezник Републике Србије који поред држављанства Републике Србије има и држављанство друге државе са којом је потврђен међународни уговор, под условом узајамности.

Регрут двојни држављанин који није регулисао обавезу служења војног рока у другој држави, а вратио се и определио да стално живи на територији Републике Србије упућује се на служење војног рока у складу са овим законом.

Регрут двојни држављанин који није регулисао обавезу служења војног рока ни у једној од држава чији је држављанин и навршио је 27 година, а стално живи у иностранству, по службеној дужности решењем територијалног органа, преводи се у резервни састав у својству лица у резервном саставу које је служење војног рока регулисало у цивилној служби.

Регрут двојни држављанин који је регулисао обавезу служења војног рока у другој држави преводи се у резервни састав.

Докази о држављанству друге државе и уверење којим се доказује регулисана обавеза служења војног рока у тој држави предају се, у оригиналу и овереном преводу на српски језик, територијалном органу у месту где се подаци о лицу воде у евиденцији или преко дипломатско-конзуларних представништава Републике Србије.

Накнаде за вршење војне обавезе

Члан 67.

Регрут односно лице у резервном саставу које је позвано у вези са вршењем војне обавезе има право на накнаду трошка за превоз средствима јавног саобраћаја од места пребивалишта до места јављања за извршење војне обавезе.

Војнику на служењу војног рока са оружјем или без оружја припадају трошкови путовања приликом коришћења редовног и наградног одсуства и отпушта односно прекида служења војног рока.

Члан 68.

Лицу у резервном саставу које је у радном односу, а позвано је у вези са вршењем службе у резервном саставу, за време вршења те обавезе припада накнада у висини просечне зараде у претходна три месеца пре позивања, осим ако то посебним законом није другачије одређено.

Лицу у резервном саставу које самостално обавља регистровану привредну или другу професионалну делатност за време вршења службе у резервном саставу припада накнада у висини основице од које плаћа допринос за обавезно сопствено социјално осигурање.

Лицу у резервном саставу које није запослено или које самостално не обавља регистровану привредну или другу професионалну делатност, регистрованом пољопривреднику, као и лицу у резервном саставу које прима пензију или новчану накнаду због привремене незапослености, за време вршења службе у резервном саставу ради које је позвано, припада новчана накнада у износу који пропише Влада.

Резервном официру односно резервном подофициру за време војне службе припадају плата и посебне накнаде које су према одредбама Закона о Војсци Србије утврђене за професионалног официра односно професионалног подофицира истог чина на истој дужности.

Лицу у резервном саставу позваном на вежбу припадају и бесплатна исхрана и смештај, ако вежба траје дуже од осам часова.

Износ и начин исплате накнада за вршење војне обавезе прописује Влада на предлог министра одбране.

Члан 69.

Поред накнада прописаних у уговору, припаднику активне резерве припада и новчана накнада у висини коју одреди министар одбране за сваки месец док траје уговор.

Накнада из става 1. овог члана не припада припаднику активне резерве за време када му припада плата за ангажовање у активној резерви.

Члан 70.

За време ангажовања, мимо редовног годишњег обучавања, војним обvezницима из активне резерве мирују права и обавезе из радног односа код послодавца, под условима прописаним одредбама Закона о раду.

Са послодавцем из става 1. овог члана министар одбране или лице које он овласти закључиће уговор о пословној сарадњи на извршавању послова од значаја за одбрану у складу са законом.

Министарство одбране води посебну евиденцију закључених уговора о активној резерви и уговора о раду на одређено време закључених са изабраним лицима и уговора о пословној сарадњи са њиховим послодавцима.

Због ангажовања у војној служби, припаднику активне резерве не може престати радни однос, нити због тога може бити у неравноправном положају у односу на друга запослена лица у погледу остваривања права из радног односа.

Евиденција војних обвезника

Члан 71.

О војним обвезницима јединствену евиденцију води Министарство одбране.

Територијални органи воде посебне евиденције војних обвезника за време регрутне обавезе, обавезе служења војног рока и обавеза лица у резервном саставу, за територију за коју је образован.

Члан 72.

Војни обвезник се води у евиденцији према месту пребивалишта.

Војни обвезник који је у радном односу на неодређено време на територији на којој нема пребивалиште води се према месту у којем се налази у радном односу на неодређено време, ако је у том месту пријавио боравак.

Члан 73.

Евиденцију војних обвезника који бораве у иностранству дуже од једне године воде и дипломатско-конзуларна представништва.

Члан 74.

По захтеву територијалног органа, државни органи, органи аутономних покрајина, органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друга

правна лица дужни су да доставе податке потребне за вођење евиденције као и да ажурирају податке о извршеним променама у евиденцијама које су у њиховој надлежности.

Члан 75.

Војном обvezнику који се води у евиденцији издаје се војна књижица.

Војна књижица је лична јавна исправа којом војни обвезник доказује извршење војне обавезе и свој идентитет док је у војној служби.

Забрањено је изношење војне књижице из Републике Србије.

Образац војне књижице и начин њеног издавања прописује министар одбране.

Члан 76.

Регрут и лице у резервном саставу су дужни да у року од осам дана од дана настале промене територијалном органу код којег се воде у евиденцији пријаве:

- 1) промену становаша (нову адресу);
- 2) промену пребивалишта;
- 3) сваку промену здравственог стања значајну за способност за војну службу;
- 4) врсту и место обављања регистроване самосталне или предузетничке делатности односно друге професионалне делатности;
- 5) повратак са служења војног рока;
- 6) губитак војне књижице;
- 7) упис или обнову школске године;
- 8) и друге податке од значаја за извршавање војне обавезе.

Лица из става 1. овог члана дужна су да пријаве боравак у иностранству дужи од три месеца у року од осам дана пре одласка, а повратак из иностранства у року од осам дана од дана доласка у место пребивалишта.

Члан 77.

О променама података на основу одлука надлежних органа и евиденција које се воде по службеној дужности као и пресудама суда које се односе на кривична дела против државних органа и Војске Србије, државни орган, односно надлежни суд извештавају територијални орган код којег се војни обвезник води у евиденцији, у року од 15 дана од дана настале промене и то:

- 1) о промени личног имена, о стицању и престанку држављанства Републике Србије – орган који је о томе донео правноснажно решење;
- 2) о покретању, обустави или прекиду кривичног поступка због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, о правноснажно осуди на казну малолетничког затвора, казну затвора или новчану казну, о правноснажно изреченој заводској васпитној мери или мерама безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој организацији и обавезног лечења алкохоличара и наркомана у здравственој или другој

специјализованој организацији и о упућивању на издржавање казне малолетничког затвора или затвора – надлежни суд;

- 3) о казни затвора изреченој због прекршаја – орган који је казну изрекао;
- 4) о отпуштању са издржавања казне затвора или малолетничког затвора – орган, односно установа која је војног обвезнika отпустила са издржавања казне.

Обавештење о смрти или проглашењу несталог војног обвезнika за умрлог, орган који је извршио упис чињенице смрти у матичну књигу умрлих, доставља територијалном органу код којег се лице водило у евиденцији.

Привредно друштво, правно лице или организација чијим се посредовањем војни обвезник запосли у иностранству или ангажује на радовима дужим од три месеца у иностранству, дужно је да обавести територијални орган у року од осам дана од дана одласка војног обвезнika у иностранство.

Одсутност војног обвезнika из пребивалишта, односно боравишта из непознатих разлога дуже од три месеца пријављује члан породице са којом је живео у заједничком домаћинству, а ако је живео одвојено од породице и био запослен – одговорно лице у државном органу и правном лицу које воде евиденцију запослених лица односно лице које самостално обавља делатност код кога је одсутни обвезнник запослен.

Пријаву одсутности војног обвезника из непознатих разлога наведена лица из става 4. овог члана дужна су да поднесу у року од осам дана по истеку рока од три месеца од дана његове одсутности.

Члан 78.

Упутство о вођењу евиденције војних обвезника доноси министар одбране.

Управни поступак

Члан 79.

Решење о регулисању војне обавезе доноси територијални орган код којег се лице води у евиденцији.

По жалби против решења из става 1. овог члана одлучује другостепени територијални орган Министарства одбране.

Старешина команде, јединице или установе Војске Србије на положају команданта батаљона или старешина њему равног или вишег положаја доноси решење о регулисању обавезе служења војног рока војника из јединице односно установе којом командује.

По жалби против решења старешине из става 3. овог члана решава старешина команде, јединице или установе Војске Србије, непосредно претпостављен старешини који је донео првостепено решење.

Жалба поднета против решења које је донесено у вези са извршењем војне обавезе не задржава извршење тог решења.

Жалбу на одлуку регрутне комисије решава другостепени територијални орган.

Против решења по жалби на одлуку регрутне комисије може се покренути управни спор.

Жалбу на одлуку дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије у вези са извршењем војне обавезе војног обvezника на боравку у иностранству решава министар одбране или лице кога он овласти.

Надзор

Члан 80.

Надзор и контролу спровођења војне обавезе и правилност рада првостепених и другостепених органа који одлучују о правима и дужностима војних обvezника врши Министарство одбране.

Члан 81.

Посебне таксе на поднеске у вези са извршавањем војне обавезе регулишу се у складу са законом.

III. РАДНА ОБАВЕЗА

Члан 82.

Радна обавеза је право и дужност грађана Републике Србије која се извршава на радним местима, односно на одређеним пословима и задацима у условима ванредног или ратног стања, у складу са Планом одбране Републике Србије.

Органи јединица локалне самоуправе одговорни су да обезбеде непосредно задовољавање потреба грађана у ванредном или ратном стању преко јавних предузећа, привредних друштава, других правних лица и предузетника на територији своје надлежности.

Члан 83.

Грађани извршавају радну обавезу у складу са законима и подзаконским прописима којима се уређује област одбране, цивилне заштите и рада.

Прописе о начину и поступку извршавања радне обавезе доноси Влада, на предлог министра одбране.

Радна обавеза у државним органима и правним лицима од значаја за одбрану

Члан 84.

Обvezник радне обавезе радну обавезу извршава обављањем послова и задатака у државним органима, привредним друштвима, другим правним лицима и код предузетника у делатностима од посебног значаја за одбрану и заштиту и спасавање (у даљем тексту: државни органи и правна лица), на које је распоређен према акту о ратној организацији и систематизацији, списку дужности и Плану попуне, а на основу захтева или налога надлежног државног органа у складу са прописима о одбрани, цивилној заштити, Планом одбране Републике Србије и плановима заштите и спасавања.

Распоред обvezника радне обавезе из става 1. овог члана сматра се његовим ратним распоредом.

Члан 85.

Обvezнику радне обавезе распоред се одређује у месту рада или пребивалишту.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, обvezник радне обавезе може бити распоређен ван места рада или пребивалишта, ако у седишту државног органа и правног лица недостаје потребан број обvezника за попуну по ратној систематизацији.

Члан 86.

Обвезнika радне обавезе својим решењем распоређује:

- 1) у државном органу – руководилац који руководи тим органом или лице које он овласти;
- 2) у органима управе – руководилац тог органа или лице које он овласти;
- 3) у правном лицу – директор или лице које он овласти;
- 4) код предузетника – одговорно лице.

Војни обвезнik, у смислу става 1. овог члана, распоређује се у складу са Планом попуне добијеним од територијалног органа.

Члан 87.

У случају проглашења ратног или ванредног стања, лицу које је у радном односу престаје радни однос ако не поступи по решењу о распоређивању у државном органу и правном лицу у делатности од посебног значаја за одбрану.

Запослено лице за кога није утврђена радна обавеза дужно је да се одазове на позив државног органа или правног лица код кога је у радном односу, као и на позив територијалног органа ради ангажовања у оквиру извршавања радне обавезе.

Члан 88.

Територијални орган води евиденцију о обвезнцима радне обавезе који имају одређен ратни распоред у државним органима и правним лицима.

Државни органи и правна лица су дужни да на захтев органа из става 1. овог члана доставе своја акта о ратној организацији и систематизацији и дају потребне податке о обвезнцима радне обавезе.

Радна обавеза у јединицама радне обавезе

Члан 89.

Од обвезнika радне обавезе који немају одређен ратни распоред, територијални орган може образовати јединице радне обавезе за извођење неодложних радова за потребе одбране, Војске Србије и цивилне заштите у ванредном или ратном стању.

Члан 90.

Унутрашње јединице Министарства одбране, команде, јединице и установе Војске Србије, државни органи и правна лица који имају задатке утврђене Планом одбране подносе захтеве територијалном органу за ангажовање јединица радне обавезе.

Члан 91.

Јединице радне обавезе се ангажују само у условима ванредног и ратног стања.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, а ради увежбавања и провере оспособљености за извршавање задатака у ванредном и ратном стању, јединице радне обавезе се могу у миру позивати на обучавање у оквиру вежби и контрола.

Одлуку за позивање и контролу јединица радне обавезе доноси министар одбране.

Члан 92.

Исхрану, смештај, здравствено и друго збрињавање припадника јединица радне обавезе у току ангажовања обезбеђује државни орган, правно лице или команда, јединица или установа Војске Србије и Министарства одбране, за чије потребе се изводе радови.

Обvezник радне обавезе који је ангажован за извођење радова има право на накнаде из члана 68. овог закона.

Члан 93.

По извршеним радовима јединице радне обавезе биће расформиране.

Члан 94.

Евиденцију ангажовања јединица радне обавезе води територијални орган.

IV. МАТЕРИЈАЛНА ОБАВЕЗА

Члан 95.

Материјална обавеза је право и дужност грађана Републике Србије, привредних друштава, других правних лица и предузетника чије је седиште на територији Републике Србије, да покретне и непокретне ствари којима располажу а које су одређене као ствари посебне намене за потребе одбране, Војске Србије и цивилне заштите (у даљем тексту: за потребе одбране) уступе на привремено коришћење уз накнаду државним органима, Војсци Србије и цивилној заштити.

Члан 96.

Материјалну обавезу за потребе одбране земље извршавају власници ствари. Ствари се могу налазити у својини грађана, привредних друштава, других правних лица и предузетника (у даљем тексту: власници ствари).

Члан 97.

Материјална обавеза се извршава у условима ванредног и ратног стања.

Изузетно, од става 1. овог члана материјална обавеза се може извршавати и у миру ради заштите и спасавања, прегледом, контролом и употребом ствари на војној вежби.

Одлуку о контроли материјалне обавезе у миру доноси министар одбране.

Прописе о начину и поступку извршавања материјалне обавезе доноси Влада на предлог министра одбране.

Члан 98.

Материјалну обавезу у миру и условима ванредног или ратног стања имају сви грађани Републике Србије, страни држављани са сталним пребивалиштем у Републици Србији, домаћа и страна правна лица која су регистрована за вршење делатности одређених законом као делатности од значаја за одбрану Републике Србије.

Материјалној обавези не подлежу дипломате и представници међународних организација.

Члан 99.

Материјална обавеза се извршава према потребама Војске Србије и другим потребама одбране земље (у даљем тексту: корисници ствари).

Другим потребама одбране земље, у смислу одредбе овог закона, сматрају се потребе државних органа, цивилне заштите, привредних друштава, других правних лица и предузетника који су прописом Владе одређена да приоритетно производе, снабдевају производима или пружају услуге од посебног интереса за одбрану земље.

Члан 100.

Извршавање материјалне обавезе обезбеђује Министарство одбране преко територијалних органа у складу са законом и одлукама надлежних органа које се односе на рад у ванредном и ратном стању.

Члан 101.

Ствари се уступају, користе и враћају уз прописану накнаду за њихово привремено коришћење и накнаду штете у случају њиховог оштећења или уништавања у поступку прописаном овим законом уз поштовање уставом загарантованих права на имовину.

Члан 102.

Ствари из пописа Министарство одбране не сме распоредити ако би се распоређивањем тих ствари:

- 1) онемогућило власнику обављање животних функција, као што су превоз инвалида и болесних лица;
- 2) онемогућило власнику обављање делатности, у обimu који угрожавају његову егзистенцију;
- 3) онемогућило најнеопходније обављање послова од посебног јавног интереса;
- 4) онемогућило обављање минималне привредне делатности;
- 5) битно проузроковало слабљење животних услова грађана.

Ствари и њихова евиденција

Члан 103.

За потребе одбране земље власници ствари су дужни да предају:

- 1) моторна, превозна и специјална возила, возила свих врста и капацитета;
- 2) грађевинске и друге машине за грађевинске и инжињеријске радове свих врста и намена;
- 3) средства и уређаје везе;
- 4) пловне објекте, луке, пристаништа и инсталације за пловидбу, снабдевање, одржавање и ремонт пловних објеката;
- 5) ваздухоплове и аеродроме: ваздухоплове свих врста и намена, аеродроме са хангарима и другим објектима и уређајима за регулисање и контролу ваздушног саобраћаја, складишта погонског материјала за ваздушни саобраћај, земаљска радио-навигациона средства и опрему за одржавање веза и контролу летења;
- 6) пумпне станице и складишта: бензинске станице, складишта погонског горива и мазива, станице за пуњење боца ацетиленом, кисеоником и пропан-бутаном, станице за одржавање противпожарних средстава, пумпе, компресорске станице и агрегате за воду, акумулаторске станице, складишта за смештај минско-

експлозивних средстава, складишта за смештај резервних делова, репродукционог и потрошног материјала, складишта људске и сточне хране, опреме и другог материјала;

- 7) станице за сервисирање и станице за технички преглед моторних возила и средстава телекомуникације, као и њихове погоне за ремонт са припадајућом опремом, машинама, уређајима, инсталацијама, инструментима и лабораторијском опремом;
- 8) средства и уређаје за припрему штампе и снимање;
- 9) јахаћу, теглећу и товарну стоку са припадајућим прибором и опремом;
- 10) зграде и земљиште са уређајима, опремом и инсталацијама;
- 11) и друге потребне ствари (производе и услуге од посебног интереса за одбрану земље).

Члан 104.

Ради организованог и правилног извршавања материјалне обавезе води се евиденција.

Поступак и начин вођења евиденције из става 1. овог члана прописује министар одбране.

Члан 105.

Ствари из члана 103. овог закона пописују и о њима воде евиденцију територијални органи, а на основу евиденције коју воде органи државне управе надлежни за имовину, унутрашње послове, јавне приходе, као и други државни органи.

Члан 106.

Власници ствари су дужни да територијалном органу, на његов захтев, ставе на увид податке и исправе о стварима из члана 103. овог закона и да му омогуће преглед ствари ради пописа и вођења евиденције.

Ако се за поједине ствари из става 1. овог члана не води евиденција или подаци из те евиденције нису потпуни, територијални орган врши преглед тих ствари и устројава њихову евиденцију.

Члан 107.

Власници ствари који остану без пописаних ствари или ствари постану технички неисправне или неупотребљиве или на тим стварима настану битне промене техничке природе дужни су да о томе одмах, а најкасније у року од 15 дана обавесте територијални орган, уз одговарајући писани доказ овлашћеног сервиса о насталим променама.

Члан 108.

Распоређивање ствари врши се тако да се првенствено обезбеди попуна ратних јединица и команди Војске Србије.

Попуном се обезбеђује максимално могућа типизација ствари за потребе јединица Војске Србије и за друге потребе одбране земље.

Спајање материјалне обавезе и ратног распореда лица односно руковаоца ствари врши се ако материјално средство захтева посебна знања у руковању.

Члан 109.

Ствари пописане за потребе одбране земље распоређују се према одређеном ратном распореду за потребе Војске Србије и другим потребама одбране земље наведених у члану 99. овог закона, у складу са прописима о критеријумима за распоређивање грађана и нормативима ствари за потребе попуне Војске Србије и друге потребе одбране земље које доноси Влада на предлог министра одбране.

Начин преузимања ствари

Члан 110.

Корисник ствари је дужан да за преузимање ствари ради њиховог прегледа или употребе на војној вежби правовремено поднесе захтев територијалном органу, тако да се власник ствари може позвати за извршење материјалне обавезе најкасније 30 дана пре дана одређеног за предају.

Рок из става 1. овог члана не односи се на подношење захтева у случају ратног или ванредног стања.

Члан 111.

Ствари за потребе одбране преузима корисник којем су на основу одобреног Плана попуне територијалног органа те ствари распоређене.

Члан 112.

Територијални орган доставља позив власнику ствари, који садржи: назив ствари коју треба предати, место и време предаје, назив корисника, напомену да ствари може предати и лице које власник овласти и упозорење о одговорности власника ствари у случају да се не одазове позиву.

Против власника ствари који се не одазове и не преда ствари за потребе извођења вежби, територијални орган покреће прекршајни поступак.

Против власника ствари који се не одазове и не преда ствари за потребе корисника ствари након проглашења ванредног или ратног стања, територијални орган без одлагања подноси кривичну пријаву.

Члан 113.

Власник ствари који је примио позив од територијалног органа ради прегледа или вежбе, у року од осам дана од дана пријема позива, може да тражи одлагање извршења обавезе:

- 1) ако би предаја ствари изазвала штету власнику ствари на основу неизвршења обавеза и послова из раније потписаних уговора;
- 2) ако би га задесила велика привредна штета;
- 3) ако је тражено возило једино у породици власника, а има децу млађу од 16 година.

Члан 114.

Власник предаје кориснику ствар у исправном стању, на месту и у време одређеном у позиву.

Ако се у време одређено за предају распоређена ствар не затекне код власника или се налази на таквој удаљености да се не може правовремено предати кориснику, власник уместо те ствари предаје кориснику другу ствар приближних карактеристика.

Ако власник нема другу одговарајућу ствар, дужан је да о томе одмах извести територијални орган који обезбеђује распоређивање и упућивање друге одговарајуће ствари.

Члан 115.

О примљеној ствари овлашћено лице или комисија корисника за пријем ствари дужна је да сачини записник у три примерка, у који се уносе подаци за идентификацију и чињенице о стању ствари, а нарочито подаци о евентуалним недостатцима и оштећењима који су прегледом утврђени.

Члан 116.

Приликом преузимања ствари, овлашћено лице или председник комисије за пријем ствари обавештава власника односно лице које је предало ствари о месту и времену враћања. То обавештење се уноси у записник из члана 115. овог закона.

Ако се у време преузимања ствари не могу тачно одредити време и место враћања или ако власник ствари одбије да прими примерак записника, корисник ствари је дужан да благовремено о томе писмено обавести власника ствари.

Члан 117.

Приликом враћања ствари, овлашћено лице или комисија за пријем ствари сачињава записник о предаји ствари власнику у његовом присуству односно лица које је он овластио за преузимање ствари.

Један примерак записника о враћању ствари се уручује територијалном органу који води евиденцију ствари.

Накнада путних трошкова

Члан 118.

Ствари за потребе корисника допрема и преузима власник ствари односно лице које он овласти.

За допремање и преузимање ствари, власнику ствари припадају накнада превозних трошкова у стварном износу и дневнице за путовање у вези са предајом и преузимањем ствари у висини одређеној прописима о накнади трошкова државних службеника и намештеника.

Накнада за коришћење ствари

Члан 119.

За коришћење ствари из пописа власнику ствари припада накнада.

Накнаду за коришћење ствари (тарифа) из става 1. овог члана утврђује Влада на предлог министра одбране.

Члан 120.

Накнада за коришћење ствари припада власнику од тренутка предаје до тренутка враћања ствари.

Накнада за употребу ствари исплаћује се најкасније 45 дана од враћања ствари власнику.

Накнада за употребу покретних и непокретних ствари исплаћује се месечно, ако је власнику ствари због материјалне обавезе угрожена његова егзистенција или онемогућена привредна делатност.

Поступак утврђивања накнаде за оштећене, уништене или нестале ствари

Члан 121.

Ако је преузета непокретна и покретна ствар оштећена, уништена или несталла за време ванредног или ратног стања и вежбе, власнику ствари припада накнада у стварном износу вредности ствари у тренутку преузимања која је назначена у записнику о предаји ствари.

Ако у записнику о предатој ствари није наведена вредност ствари власнику припада накнада у висини просечне тржишне вредности ствари на територији на којој се ствар налазила у тренутку преузимања.

У случају спора о вредности ствари или ако је вредност ствари била нереално одређена, територијални орган је дужан да покрене поступак вештачења, осим ако се не постигне вансудско поравнање.

Власник ствари незадовољан одређеном вредношћу ствари из става 3. овог члана може покренути поступак пред надлежним судом.

Уколико је дошло до оштећења ствари у току употребе код корисника, корисник је дужан да изврши поправку ствари и преда је власнику у исправном стању.

Члан 122.

Поступак за утврђивање накнаде за оштећене, уништене или нестале ствари покреће по службеној дужности корисник ствари, а може се покренути и по захтеву власника ствари.

Накнаду за оштећене, уништене или нестале ствари утврђује комисија састављена од председника и одређеног броја чланова, коју образује корисник ствари.

Члан 123.

Комисија за утврђивање накнаде за оштећену, уништену или несталу ствар је дужна да власнику ствари обавести о времену и месту свог рада, како би и непосредно могао да се изјасни о околностима значајним за утврђивање штете која му је причињена.

За утврђивање настале штете, комисија може да предложи ангажовање вештака са листе судских вештака.

Ако је ствар из пописа осигурана, процену штете врши друштво за осигуравање.

Члан 124.

Комисија утврђује штету и околности под којима је штета настала, процењује тржишну вредност ствари и предлаже начин на који ће се штета надокнадити.

О питањима у вези са утврђивањем и накнадом штете, комисија сачињава записник који садржи све податке значајне за утврђивање штете и начин њене накнаде.

Члан 125.

Надлежни државни орган може власнику ствари чија је ствар распоређена плановима попуне за потребе одбране земље одобрити умањење годишњег пореза предвиђеног за ту ствар, у складу са законом.

V. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 126.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара или казном затвора до 60 дана казниће се за прекршај регрут и лице у резервном саставу ако се, супротно овом закону, без оправданог разлога не одазове позиву територијалног органа у време и на место који су назначени у појединачном позиву, за увођење у војну евиденцију, регрутовање, служење војног рока, као и лекарске и друге прегледе и испитивања (чл. 11. и 51. овог закона), за војну вежбу или другу обуку у резервном саставу која се признаје као извршење војне вежбе.

Члан 127.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара или казном затвора до 30 дана казниће се за прекршај регрут и лице у резервном саставу:

- 1) ако изнесе војну књижицу из Републике Србије (члан 75. овог закона);
- 2) ако у прописаном року не пријави настале промене из члана 76. овог закона територијалном органу код којег се води у војној евиденцији.

Члан 128.

Новчаном казном од 35.000 до 350.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво, правно лице и организација чијим се посредовањем војни обvezник запосли у иностранству ако у року од осам дана од дана одласка војног обvezника на рад у иностранство не обавести територијални орган (члан 77. став 3).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву, правном лицу или организацији новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара.

Члан 129.

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у државном органу ако у року од 15 дана од дана настале промене не обавести територијални орган о променама код војног обvezника из члана 77. став 1. овог закона.

Члан 130.

Новчаном казном од 40.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај предузеће, друго правно лице и лице које самостално обавља делатност код кога је војни обvezник запослен:

- 1) ако на захтев територијалног органа не пружи потребне податке о војним обveznicima ради оцењивања способности за војну службу и одређивања рода, службе и појединачних дужности у Војсци Србије (члан 74. овог закона);
- 2) ако у прописаном року не пријави територијалном органу одсутност војног обveznika из непознатих разлога, који је био запослен код њега (члан 77. ст. 4. и 5. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у предузећу и другом правном лицу новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и члан породичног домаћинства новчаном казном од 10.000 до 30.000 динара.

Члан 131.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај:

- 1) руководилац или лице које је он овластио, ако не изради решење о распоређивању обvezника радне обавезе (члан 86. став 1. тач. 1) и 2) овог закона);
- 2) директор или лице које је он овластио, ако не изради решење о распоређивању обvezника радне обавезе (члан 86. став 1. тачка 3) овог закона);
- 3) одговорно лице ако не поступи по одлуци територијалног органа (члан 91. став 2. овог закона).

Члан 132.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај власник ствари:

- 1) ако за потребе одбране земље не преда ствар (члан 103. овог закона);
- 2) ако на захтев територијалног органа не допреми ствари на одређено место и у стању које омогућава њихову наменску употребу (члан 114. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 300.000 до 1.000.000 динара и правно лице.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 20.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 200.000 до 500.000 динара и предузетник.

Члан 133.

Новчаном казном од 10.000 до 40.000 динара казниће се за прекршај власник ствари:

- 1) ако на захтев територијалног органа не стави на увид податке и исправе о стварима из члана 103. овог закона или му онемогуће преглед ствари ради пописа и евидентације (члан 106. овог закона);
- 2) ако не извести територијални орган за настале промене на стварима (члан 107. овог закона);
- 3) ако не извести територијални орган да нема одговарајућу ствар (члан 107. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 150.000 до 450.000 динара и правно лице.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 20.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 100.000 до 300.000 динара и предузетник.

Члан 134.

Новчаном казном од 50.000 до 250.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако као корисник ствари не сачини записник о примљеној ствари (члан 115. став 1. овог закона);
- 2) ако корисник ствари писмено не обавести власника ствари о времену и месту враћања ствари (члан 116. став 2. овог закона);
- 3) ако не обавести власника ствари о времену и месту рада комисије за утврђивање накнаде за оштећене, уништене или нестале ствари (члан 123. став 1. овог закона).

За прекрај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 20.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За прекрај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 20.000 до 50.000 динара и одговорно лице у државном органу.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 135.

Војник који се налази на служењу војног рока даном ступања на снагу овог закона, наставља да служи војни рок у складу са одредбама закона по којем је упућен.

Поступак регрутовања и позивања војних обавезника који нису окончани, окончаће се по одредбама овог закона.

До доношења мерила за оцењивање здравствене способности војног обавезника за војну службу и о лекарским и другим прегледима, регрут који је оцењен ограничено способним за војну службу упућује се на служење војног рока у Војску Србије а након тога упућује се на оцену способности за војну службу.

Обавезу служења војног рока након потпуне професионализације Војске Србије, на предлог Владе обуставља Народна скупштина Републике Србије. Након обуставе, служење војног рока, извршава се по принципу добровољности у складу са одредбама овог закона.

За лице које добровољно жели да служи војни рок са оружјем у Војсци Србије примењују се одредбе овог закона које се односе на регрутну обавезу и обавезу служења војног рока. Остало лица подлежу обавези увођења у војну евиденцију и обавези служења у резервном саставу.

Народна скупштина Републике Србије, на предлог Владе може поново активирати обавезу служења војног рока у складу са одредбама овог закона.

Након професионализације Војске Србије, а за време ванредног или ратног стања председник Републике може одлучити о поновном увођењу обавезе служења војног рока која може трајати до престанка ванредног или ратног стања.

Члан 136.

Регрут који је на дан ступања на снагу овог закона навршио 27 година, а регрутна комисија га је оценила привремено неспособним за војну службу, упутиће се на коначну оцену здравствене способности и у складу са оценом способности за војну службу биће регулисан његов даљи статус по одредбама овог закона.

Члан 137.

Регрут који је на дан ступања на снагу овог закона навршио 27 година, а територијални орган утврди да је избегавао обавезу служења војног рока, упућује се на служење војног рока у првом упутном року.

Регрут који је на дан ступања на снагу овог закона навршио 27 година, а територијални орган у законом прописаном поступку утврди да није избегавао војну обавезу, омогућиће се служење војног рока у складу са овим законом најкасније до краја календарске године у којој навршава 30 година.

Члан 138.

Регрут који је на дан ступања на снагу овог закона навршио 30 година, а територијални орган утврди да није избегавао војну обавезу, решењем се ослобађа од обавезе служења војног рока и преводи у резервни састав.

Регрут који је на дан ступања на снагу овог закона навршио 30 година, а територијални орган утврди да је избегавао обавезу служења војног рока, решењем се ослобађа од обавезе служења војног рока и преводи у резервни састав уз предузимање законом прописаних мера за неизвршење војне обавезе.

Члан 139.

На правне односе у вези преузимања ствари и поступка утврђивања накнаде за оштећене, уништене или нестале ствари који нису регулисани овим законом, примењују се одредбе Закона о облигационим односима.

Члан 140.

Надзор над применом овог закона и других прописа којима се уређује вршење војне, радне и материјалне обавезе врши Инспекторат одбране.

Послове надзора Инспекторат одбране обавља у складу са законом и прописима које доноси министар одбране.

Члан 141.

Прописи за извршење овог закона биће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 142.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе: одредбе чл. 26. и 27, одредбе главе XVII - Војна обавеза (чл. 279. до 336) и одредбе главе XIX - Казнене одредбе (чл. 340. до 345) Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ”, бр. 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02, „Службени лист СЦГ”, бр. 7/05 и 44/05 и „Службени гласник РС” број 116/07), Уредба о вршењу војне обавезе („Службени лист СРЈ”, бр. 36/94 и 7/98, „Службени лист СЦГ”, бр. 37/03 и 4/05 и „Службени гласник РС”, бр. 6/07 и 86/07), Уредба о организовању и извршавању материјалне обавезе („Службени лист СРЈ”, бр. 36/98, 32/99 и 9/01) и Уредба о организовању и извршавању радне обавезе („Службени лист СРЈ”, бр. 36/98 и 20/99).

Члан 143.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.